

командир зорієнтовується: де є ворожі застави, а де «нагінка». Тоді скоро пересуває свій відділ у напрямі «нагінки», щоб зустрітися з нею якнайскоріше і мати таким чином ще досить часу і місця до маневрування цілий день. На пригожому рубежі (яр, гущавник з передпіллям, що дає поле обстрілу, і т. п.) готує він цілим своїм відділом засідку на «нагінку», уставляючи його дуже скупчено (для можливості командувати), найкраще «на лінію». Право вогневого наказу застерігає виключно для себе. Тоді, припустивши «нагінку» на найближчу віддаль (50 м, деколи й менше), відкриває по ній короткий нагальний вогонь. Залежно від рішення командира: прориватися чи далі маневрувати — по короткому вогні йде або прорив, підготовлений ще закиданням ворога гранатами, з окликом «Слава», або відірвання від ворога назад на нові становища. В тому другому випадку треба мати вигідну дорогу до відступу (яр, долина) і маленьку частину (хоч і рій) залишити ще для прикриття відвороту.

При всіх тих діях не забувати про те, що відділ треба тримати дуже скупчено, а це з подвійною метою: по-перше, коли відділ не буде скупчений, то він легко розгубиться: по-друге, ворожий «нагінці» треба на відтинку бою протиставити більшу силу і щодо кількості бійців, і щодо сили зброї, а це можна досягнути тільки скупченням частини. Дуже допоміжні, майже конечні в таких акціях є теренові провідники, які орієнтуються в лісі і зможуть скоро та непомітно провести частину в бажане місце.

Під час прориву ворожого кільця сам ворог є в дуже незручному становищі, бо може використати тільки дуже невеличку кількість зброї (ту, що є на крилах прориваного відтинка), щоб не постріляти власних бійців. Після прориву командир збирає свій відділ, упорядковує його і, маневруючи, вдаряє на тил ворожої «нагінки», щоб її розпорозити і дати можливість ще іншим оточеним відділам лег[ш]е прорватися.

Діждавшись смерку, командир вибирає місце, кудю йому пробитися через вороже кільце, і, підійшовши якнайтіхіше до ворога, коротким наскоком ломить його опір та виривається з кільця.

Є ще й інші прийоми боротьби в лісі, та ми подали поки що тільки цей один, використовуваний з великим успіхом одним із командирів УПА проти окупантів.

ДО ГЕНЕЗИ УКРАЇНСЬКОЇ ГОЛОВНОЇ ВИЗВОЛЬНОЇ РАДИ

Визвольні змагання українського народу в 1917-21 рр. закінчилися для нього невдатно. Після 1920 р. значна частина учасників українських армій опинилася в таборах для інтернованих в Польщі, в ЧСР. Українські політичні діячі, які брали активну участь у відновленні української самостійної держави і в боротьбі за неї, переважно емігрували. Українські Землі роздерто між ССРСР, Польщею, Румунією та ЧСР. Український народ знов опинився під пануванням чужинців.

Визвольну боротьбу українського народу з 1917-21 рр. репрезентували два уряди — Уряд Української Народної Республіки (УНР) та Уряд Західно-Української Народної Республіки (ЗУНР). В 1918 р. це було зумовлене окремим розвитком визвольної боротьби українського народу в межах царської Росії, і окремим — в межах австрійської монархії. Об'єднання всіх Українських Земель в одній Українській Народній Республіці, що його святочно проголошено історичним універсалом 22-го січня 1919 р. в Києві лише на короткий час припинили існування двох окремих Урядів. З уваги на специфічні, головним чином, зовнішньо-політичні умовини, що в них проходила визвольна боротьба українського народу в 1919-21 рр. обидва Уряди далі продовжували існувати і діяти окремо.

Після 1920 р. були примушені емігрувати й обидва Уряди. На еміграції Уряд ЗУНР як представництво Західної України проіснував до остаточного вирішення справи Галичини Радою Амбасадорів 15. III. 1923 р. Уряд УНР продовжував існувати далі, хоч після ліквідації Союзу Визволення України (СВУ), тобто після 1930 р., його впливи на Українських Землях були дуже малі. Тут, на Українських Землях, в роках 1921-39, в обстановці, з одного боку, посиленого наступу окупантів на український народ, зокрема в обстановці скрайньо ворожої українському народові політики московсько-більшевицьких окупантів, і, з другого боку, в обстановці постійного росту визвольної революційної боротьби українського народу за національне визволення створювався новий стан національно-політичних відносин. Уряд УНР, який продовжував стояти

на політичних позиціях 1918-21 рр. та ні своїм особовим складом, ні своєю політикою, ні своїми поглядами ні в якій мірі не відбивав тих глибоких перемін, що dokonувалися у національно-політичному житті українського народу на Українських Землях, — вже не міг уважатися представником цього нового стану національно-політичних відносин в Україні.

Після 1920 р. український народ, насильно загнаний в окупантське ярмо, своєї визвольної боротьби не припинив. Він її посилено вів далі у різних формах і на різних ділянках свого національного життя.

Найхарактернішим явищем українського національного життя в роках 1921-39 було виникнення і постійний ріст визвольної, революційної боротьби українського народу за Українську Самостійну Соборну Державу. На фронті підпільної боротьби опинився найпатріотичніший, найідейніший, найактивніший український елемент. Щораз ширше вкорінювалися в Україні ідеї українського націоналістичного руху. Скрізь там, де вони доходили, вони неподільно опановували українські народні маси, різні українські національні середовища. Націоналістичний рух став одним із найважливіших факторів українського національного політичного життя.

Вибух у 1939 р. другої світової війни надав українському народові нові надії на можливість здійснення його самостійницьких прагнень.

Зокрема, провідні українські політичні кола вирішили використати для здійснення самостійницьких ідеалів українського народу вибух німецько-більшевицької війни в 1941 р.

З ініціативи українських націоналістичних кіл 30-го червня 1941 р., тобто зараз же в перших днях німецько-більшевицької війни на Українських Землях утворився незалежний український уряд — Українське Державне Правління, яке перед усім світом проголосило відновлення Української Самостійної Держави.

На проголошення самостійності України німці відповіли арештуванням членів Українського Державного Правління, багатьох діячів українського підпільного руху та чільних українських патріотів.

Терористична, гнобительська політика німецьких окупантів в Україні довела в наслідку, тільки до поглиблення і поширення боротьби українського народу. Український визвольний рух, шукаючи нових шляхів, змагав, як і змагає все до однієї і тієї самої мети — до побудови Української Самостійної Соборної Держави.

1942 р. в Україні, і особливо його друга половина, позначився посиленням наступом гітлерівських загарбників на український народ, а особливо жорстокого гноблення зазнавало українське населення у т. зв. «Райхкомісаріяті України». Німці силоміць вивозили все працездатне населення на каторжні роботи в Німеччину, немилосердно грабили населення з останніх харчових засобів, за найдрібніший спротив їхнім драконським зарядженням палили цілі села та вимордовували сотні ні в чому невинних мешканців, в тому числі завжди багато жінок і дітей, масово арештовували українських самотійників, усіх українських патріотів.

Крім гітлерівських окупантів, українські, народні маси, зокрема селян, тероризували і грабили банди большевицьких партизанів. Ці банди, посуваючись з Білорусії, почали опановувати північні і південно-західні лісові терени України. Вся «протинімецька боротьба» большевицьких партизанів зводилася до грабування українського населення з останніх шматків хліба, останньої одежини, до розшуків і розправ над українськими патріотами.

Активний, бойовий елемент Полісся та північної Волині, організований в рядах ОУН, керованої Степаном Бандерою, з метою боронити українські маси перед терором гітлерівців і большевицьких партизанів та прагнучи активно, зі зброєю в руках боротися за здійснення самостійницьких прагнень українського народу, осінню 1942 р., почав творити збройні групи. Ці групи були примушені вести боротьбу відразу на три фронти: проти гітлерівських окупантів, проти насланих Кремлем в Україну большевицьких партизанів та проти польських шовіністів. Ці останні, мріючи про відновлення польського панування на Українських Землях, організовані і озброєвані німцями, і собі почали у всілякий спосіб знущатися над українським народом.

Збройну, партизанську боротьбу проти ворогів українського народу українські народні маси привітали з захопленням. До бойових груп почало напливати щораз більше патріотичного, здебільша молодого боєздатного елементу.

В м. лютому 1943 р., внаслідок особливого загострення німецького терору збройна повстанська боротьба українського населення проти гітлерівських окупантів стала на Волині і Поліссі масовим явищем.

Повстанські відділи, що сформувалися після масового переходу на нелегальне становище тисячі української молоді, тисячі

українських чоловіків і жінок, не могли існувати як бойові групи ОУН тому, що в них, крім членів ОУН, також опинилися люди співчуваючі деколи різним політичним групам, в минулому деколи до цих груп приналежні, опинилося багато безпартійних українських патріотів. З цих то причин прийшло до переорганізування всіх збройних відділів у загально національну, понадпартійну Українську Повстанчу Армію (УПА).

В короткий час новозорганізована УПА відбила всі німецько-більшевицькі наступи на українське населення Волині та Полісся і обмежила панування німців на тих теренах виключно тільки до більших міст, головних шосейних шляхів та залізничних ліній. Рівночасно УПА також звузила терени, опановані большевицькими партизанами, до окремих невеличких лісових островів.

Таким чином під виключною контролею УПА опинилися значні території Волині та Полісся, УПА поширилася на Галичину і велику частину Правобережжя. Широка збройна боротьба проти всіх окупантів України за Українську Самостійну Соборну Державу виразно стала загальним виявом самостійницьких прагнень українських народних мас, українського народу в цілому. Починалася нова доба у визвольних змаганнях українського народу, нова доба в історії України.

Відступ німецьких армій, розвал Німеччини, що зарисовувався щораз виразніше, передові ідеї свободи народів і людей, що їх голосила УПА, притягали в лави багатьох утікачів з німецьких таборів для військовополонених та з різних допоміжних військових формацій, зорганізованих німцями з поневолених большевицькою Москвою народів. В лавах УПА опинилося багато грузинів, азербайджанців, білорусів, татар та інших. Всіх їх зорганізовано при УПА в окремі національні відділи під їх власним командуванням.

З метою дати боротьбі іншонаціонального елемента в лавах УПА відповідну політичну платформу, з ініціативи УПА в місяці листопаді 1943 р., на Волині, скликано Конференцію Поневолених Народів. На Конференції визначено спільні цілі і методи боротьби всіх поневолених Москвою народів.

Бойові і політичні успіхи УПА зацікавили українською проблемою сусідів України та різні інші чужонаціональні політичні кола. До Головного Командування УПА почали нав'язуватися представники других держав, бажаючи повести переговори з офіційним

представництвом українського народу, з метою врегулювати цілий ряд політичних справ актуальних зараз чи в майбутньому. Тому, що такого загальнонаціонального представництва українського народу в цей час ще не було, — в зимі 1943-44 рр. ці переговори вело Головне Командування УПА. До участі в цих переговорах Головне Командування запросило також представників інших українських політичних самостійницьких угруповань.

Масове поширення збройної боротьби за Українську Самостійну Соборну Державу, що сталося внаслідок глибокого вкорінення серед якнайширших мас українського народу ідей українського визвольного-революційного руху; виразно всенаціональний характер цієї боротьби; опанування УПАрмією значних територій Українських Земель; наближення до кінця війни між окупантами України — гітлерівською Німеччиною і большевицькою Москвою та, у зв'язку з цим, можливість заснування догідної ситуації для української визвольної справи; значний зріст ваги української проблеми в результаті визвольної боротьби українського народу — всі ці моменти спонукали Головне Командування УПА заініціювати акцію в напрямі утворення загальнонаціонального, всеукраїнського політичного центру, який взяв би на себе найвище керівництво визвольною боротьбою за Українську Самостійну Державу та репрезентував би цю боротьбу на зовні.

Треба підкреслити, що тут йшлося про утворення нового всеукраїнського загально національного центру — такого політичного центру, який зумів би відбивати новий стан національно-політичних відносин в Україні — стан високорозгорнутої боротьби та який відповідав би всім потребам такої широкорозгорнутої боротьби; був би здібний такою боротьбою дійово керувати та належно її репрезентувати.

Таким центром не міг уважатися Уряд УНР, що формально продовжував існувати, тому, що він, як ми вже про це згадували, від тридцяти років уже ні в якій мірі не відзеркалював тих глибоких політичних перемін, які доконувалися серед українського народу на Українських Землях, і був цілковито відірваний від тієї визвольної боротьби, яка саме під час тридцяти років в Україні виникла. Таким центром не могло уважатися також Українське Державне Правління, утворене на Українських Землях у м. червні 1941 р. з

цієї простої причини, що майже всі члени цього Правління сиділи в цей час у німецьких тюрмах і концтаборах.

Для здійснення плану утворення всеукраїнського загальнонаціонального політичного центру (цей план зродився в колах Головного Командування УПА восени 1943 р.) — весною 1944 р. утворено Ініціативний Комітет. Цей Комітет відразу взявся до інтенсивної праці в тому напрямі.

Перше, ніж приступимо до розгляду праці Ініціативного Комітету, коротко розглянемо тодішню політичну ситуацію на Українських Землях, а зокрема — тодішнє політичне обличчя українського народу, тодішній стан і уклад українських національно-політичних сил.

Саме в тому часі, тобто в м. березні 1944 р., на лінії Ковель — Броди — Коломия зупинилася велика зимова большевицька офензива. Таким чином Українські Землі, розрізані лінією фронту, перебували під двома окупаціями; переважна частина Українських Земель була вже під новою московсько-большевицькою окупацією, а невеличка частина Західно-Українських Земель під гітлерівською. Програна гітлерівської Німеччини була вже цілком очевидна; німці не капітулювали, надіючись хіба на чудо.

Яке було політичне обличчя Українських Земель, що опинилися під новою російсько-большевицькою окупацією, зокрема ж — Східно-Українських Земель?

Активно в систему окупанта включалася цілком незначна частина східно-українського населення; колишні большевицькі партизани, члени большевицької партії, колишні працівники большевицької адміністрації тощо. Тут слід відмітити, що в останній час у большевицькій партії, адміністрації опинився найменше вартісний, спекулятивний елемент, єдиним життєвим девізом якого була особиста нажива, особиста кар'єра і більше ніщо. Такого елемента не бракує, мабуть, серед ні одного народу в світі, і він завжди перший заповняє ряди всяких агентур. Саме цей елемент, щоб добути собі прихильність нової влади, на кілька місяців, а то й тижнів, перед приходом большевиків в Україну масово йшов у большевицькі партизанські відділи, що большевицька пропаганда не проминула широко розреклямувати як «масове поширення партизанського руху в Україні».

Друга, чисельно найбільша, основна частина українського населення Східно-Українських Земель, будучи формально лояльною

супроти нової окупантської влади, — в глибині душі цих окупантів ненавиділа.

Третя, досить значна частина національно свідомого і активного східно-українського елемента, побоюючись большевицьких репресій і не хочучи служити большевицьким окупантам, виїжджала на Захід, на еміграцію.

Четверта частина східно-українського населення, охоплена і зорганізована українським визвольним-революційним рухом, залишилася на рідних землях під большевицькою окупацією, щоб продовжувати тут визвольну протибольшевицьку боротьбу. Дехто із східно-українських революціонерів переходить фронт в Західній Україні, маючи в плані негайно після переходу фронту вертатися у східні області України. В східно-українських областях діяли також деякі відділи УПА.

Деяко інша була політична ситуація на Західних і Північно-Західних Українських Землях.

Поза невеликою частиною українського громадянства, головню інтелігенції, яка або орієнтувалася на німців, або не чула в собі сили залишитися на Українських Землях для активної боротьби проти большевицьких окупантів і тому готова була емігрувати на Захід, — переважна більшість українського населення, наставлена до большевицьких окупантів скрайньо ворожо, була рішена, залишитися на рідних землях і продовжувати активно збройну боротьбу проти московсько-большевицьких загарбників за Українську Самостійну Соборну Державу. Українське населення цієї частини України було цілковито під впливами УПА і революційного підпілля. УПА і революційне підпілля на цих теренах інтенсивно підготовлялися до визвольної боротьби в умовинах чергової большевицької окупації.

Якщо аналізувати стан і уклад українських політичних сил на Українських Землях напровесні 1944 р. та абстрагуватися від т. зв. КП(б)У, як виразно неукраїнської агентурної політичної сили, то треба ствердити, що єдиною зорганізованою серйозно-політичною активною силою була тут тільки Організація Українських Націоналістів під керівництвом Степана Бандери, ОУН, керована С. Бандерою, майже цілком, за винятком хіба тільки деяких середовищ міської інтелігенції, мала за собою народні маси Західних і Північно-Західних Українських Земель. Вона проявляла найбільшу активність у кожному відношенні. На всіх політичних акціях УПА,

що їх вона до цього часу проводила, слідний був уже сильний вплив ідей ОУН. ОУН посилено готувалася до боротьби з московсько-більшевицькими окупантами, залишаючи з цією метою на Українських Землях майже всі свої кадри. Коли брати до уваги кількість прихильників, то, після ОУН, керованої С. Бандерою, як чергове політичне середовище на Західно-Українських Землях треба назвати середовище Українського Центрального Комітету (УЦК), хоч його впливи в порівнянні з впливами ОУН під керівництвом С. Бендери були цілком незначні. Тут в період німецької окупації опинилося багато колишніх членів і симпатиків Українського Національно-Демократичного Об'єднання (УНДО), Фронту Національної Єдності (ФНС), переважна частина комбатантів колишньої Української Галицької Армії, об'єднаних до 1939 р. в т. зв. Молодій Громаді. Всіх цих людей об'єднували менше більше однакові виразно пронимецькі погляди на завдання і методи української визвольної політики в умовах німецької окупації. Спираючись на організаційний апарат УЦК, ці люди вели в дусі своїх поглядів досить широку політичну пропаганду серед галицько-українських мас. Ця група, а особливо її частина, складена з комбатантів, душею яких був Д. Палієв, дуже активізувалася у зв'язку з пляном німців утворити з галицьких українців СС-Дивізію «Галичина». Комбатанти колишньої УГА задумали в цьому випадку повторити експеримент з першої світової війни і так, як тоді через формацію Українських Січових Стрільців, так і тепер через СС-Дивізію «Галичина» дійти до утворення української військової сили, яка при сприятливій політичній обстановці змогла б повести боротьбу за Українську Самостійну Державу. Вся їхня ставка фактично була поставлена на німців. Впливи цієї групи обмежувалися виключно до Галичини і то тільки до частини інтелігентських і священничих кіл.

Деякі, цілком невеликі впливи, серед інтелігенції Галичини, менше вже Волині, як також деякі зв'язки з окремими громадянами Східної України мала ще ОУН, керована А. Мельником. Ця політична група змагала до розв'язки українського питання в рамках німецької системи. Підтвердженням цього є позитивне становище цієї групи до СС-Дивізії — «Галичина», відставлення туди таких своїх провідних членів, як, нпр., Коник, відмовлення від усякої активної протинімецької боротьби, скрайнє негативне відношення до УПА тощо. Разом з цим ОУН під проводом А. Мельника дуже песимістично оцінювала

можливості боротьби в умовах большевицької окупації і тому всі її організовані кадри втікали перед большевиками на Захід.

Всі інші колишні політичні партії та осередки в Західній Україні фактично не існували. Щонайменше тут можна було ще брати до уваги окремих людей, в минулому часто навіть визначних діячів колишніх політичних партій і груп, які мали деякі, до речі, дуже слабкі зв'язки між собою на Українських Землях і поза ними, а також зв'язки серед деяких закордонних кіл. Середовища, що їх репрезентували ці люди, були майже цілком політично неактивні. Ці люди могли допомогти українській визвольній справі щонайменше своїми зв'язками і особистим авторитетом, що вони його ще мали серед певних українських кіл. До таких середовищ слід було зараховувати групу колишніх політичних діячів УНР, УНДО, гетьманців.

Поза перераховуваними тут політичними партіями і середовищами ніяких інших, політичних сил в українському житті в цей час не було. Українське політичне життя не могло більше розвиватися ні під німецькою, ні під большевицькою окупаціями, і тому всі слабші політичні партії, які раніше існували, були цілком зметені з лиця землі, а їх лідери в більшості випадків відсунулися від участі в активному політичному житті.

Ініціативний Комітет вирішив творити представництво українського народу на демократичній основі. Демократична платформа давала можливість залучити до керівництва всіх чесних і національно вартісних українських патріотів незалежно від їхніх партійних поглядів.

Основні пункти політичної платформи, що мали стати основою формування нового політичного представництва українського народу, були такі: 1. Беззастережно визнати ідею Української Самостійної Соборної Держави як найвищу ідею українського народу; 2. Визнати революційні методи боротьби за Українську Самостійну Соборну Державу також доцільними методами визвольної боротьби; 3. Здекларувати своє вороже становище проти московських большевиків та німців як окупантів України; 4. Визнати демократію як устроєвий принцип Представництва. Пункт другий і третій платформи були зумовлені тією обставиною, що ініціатива утворення загальнонаціонального представницького органу вийшла саме від УПА, яка вела революційну боротьбу як проти большевицьких, так і проти гітлерівських окупантів, і що цей орган мав очолювати

і керувати саме такою боротьбою українського народу проти всіх окупантів України.

Беручи за основу формування загальнонаціонального керівництва українського народу демократичний принцип, Ініціативний Комітет змагав цим способом якнайширше, якнайповніше відбити в цьому Тимчасовому Українському Парламенті всі існуючі в цей час в Україні, здорові національно-політичні сили. Особливо багато уваги Ініціативний Комітет приділяв притягненню до проєктованого Представництва представників східно-українського громадянства, що стояло в опозиції до большевицького режиму. Тут особливий натиск покладено на притягнення до цього Представництва самостійників молодшої генерації, вихованої вже в умовах большевицької окупації.

Праця Ініціативного Комітету не йшла легко. Найбільші труднощі були, очевидно, зумовлені потребою дуже суворой конспірації, що її треба було перестерігати при підготовці всієї справи. Обговорювати цю справу можна було виключно з людьми дуже певними та дескретними. Поза акцією мусіли опинитися, очевидно, групи, які відверто співпрацювали з німцями, також поза акцією мусіли опинитися групи, які були вороже наставлені до УПА і які нерідко як методу міжпартійної боротьби стосували денунціацію перед ворогом. Крім представників кіл суто політичних Ініціативний Комітет притягнув до Представництва ще декількох визначніших громадян, які репрезентували інші позаполітичні українські громадські кола. В м. червні 1944 р. праця Ініціативного Комітету була закінчена.

11-го липня 1944 р. далеко від непрошеного ока в Карпатах, почалися наради нового Українського Революційного Парламенту. Курінь УПА охороняв місце нарад перед можливим наскоком німців чи большевицьких партизанів. Зібралися представники всіх Українських Земель, при чому, особливо численно були представлені Східні Українські Землі. Зійшлися люди різних політичних поглядів. Були тут такі, які репрезентували активно діючі організовані політичні партії, а були й представники неактивних у даний момент політичних середовищ, які однаке могли внести свій вклад у визвольну боротьбу українського народу. Були і репрезентанти позаполітичних українських кіл.

Збори святочно проголосили себе Тимчасовим Українським Парламентом і назвали себе Українською Головною Визвольною

Радою (УГВР). На голову Великого Збору УГВР вибрано відомого громадського діяча Волині Ростислава Волошина.

Великий Збір вислухав широку політичну доповідь про міжнародне становище, доповідь про військово-політичне становище, що її виголосив Головний Командир УПА та доповідь про дотеперішні зносини Головного Командування УПА з представниками других держав.

Особливо живу дискусію викликала доповідь про міжнародне становище. В дискусії зударилися представники старшого політичного покоління з молодшим революційним табором. Дуже живу участь в дискусії приймали представники Східних Українських Земель. Пройнятий ідеєю Української Самостійної Соборної Держави, Великий Збір УГВР мусів узгіднити думки старшого і молодшого політичних поколінь. Неменше живу виміну думок викликав звіт про стосунки Головного Командування УПА з представниками других держав, і, зокрема, — звіт про стосунки з польськими визвольними силами.

В дальшому Великий Збір УГВР приступив до опрацювання Універсалу та Платформи УГВР. Соціально-економічна частина Платформи дала вимогу учасникам-громадянам Східно-Українських Земель висловити думки східно-українського громадянства на ці справи. Великий Збір дуже уважно прислухувався до цих думок і в суспільно-економічній ділянці цілком прийняв пропозиції «східняків». З черги Великий Збір УГВР опрацював Статут УГВР, що в ньому знайшов реальне відображення демократизм учасників Збору. Устрій УГВР, будучи, з одного боку, суто демократичним, дає, з другого боку, тверду основу для існування і діяльності органів УГВР, так дуже потрібну у важких і змінливих революційних умовах. Взявши до уваги те, що з бігом часу серед українського народу можуть виникати нові політичні сили як також те, що можуть змінити своє становище до УПА існуючі політичні групи, Великий Збір УГВР прийняв постанову про можливість кооптувати до УГВР нових членів, які являлися б виразниками цих нових політичних сил.

Виходячи з того, що всяке народне представництво доти являється справжнім виразником волі народу, доки воно діє серед народу і від нього не відривається, Великий Збір УГВР постановив, що місцем перебування УГВР є Українські Землі, а за кордон виїжджають тільки окремі члени УГВР з окремими дорученнями. Така

постанова забезпечує УГВР перед перетворенням її в емігрантське представництво, як це було, нпр., з Урядом колишньої УНР та робить її у її політиці цілком незалежною від усяких сторонніх сил. 15-го липня 1944 р. відбулися вибори Голови Президії УГВР, членів Президії УГВР, Голови Генерального Секретаріату УГВР, Генерального Судді УГВР.

Врочиста тиша запала на залі нарад, коли Голова Президії УГВР станув перед Головою Великого Збору УГВР, поклав руку на Український Державний Герб та почав повторяти слова Присяги... Це присягав Президент України перед усім українським народом...

Цього ж таки дня Великий Збір УГВР закрився, а делегати роз'їхались на місця своєї праці. Український Парламент — Українська Головна Визвольна Рада, та Український Уряд — Генеральний Секретаріат УГВР почали діяти. Не минуло й кілька місяців, як всі Українські Землі опинилися знов під большевицькою окупацією. УГВР осталася на Українських Землях — осталася з народом поділяти з ним його долю й недолу, вести його, керувати ним у його святій визвольній боротьбі.

На заклик УГВР не скоритися московсько-большевицьким окупантам так, як раніше гітлерівським, — український народ відповів завзятою, героїчною боротьбою проти большевицьких гнобителів і експлуаторів України. Український народ, керований УГВР, свою визвольну боротьбу продовжує й досьогодні, тобто вже впродовж чотирьох років, і є рішений продовжувати її й далі, аж до її переможного закінчення — до побудови Української Самостійної Соборної Держави.

Визвольна боротьба, що її проводить український народ в останні роки під керівництвом УГВР, є найкращим підтвердженням того, що увесь український народ, який бореться проти московсько-большевицьких окупантів та їх українських агентів, беззастережно визнає Українську Головну Визвольну Раду та її цілком підтримує.

Особливо яскравою і могутньою маніфестацією єдності українського народу на Українських Землях з УГВР є повний бойкот большевицьких т. зв. виборів у верховну раду ССРСР та бойкот таких же виборів у верховну раду УССРСР та місцевих рад, що його на заклик УГВР, незважаючи на найдикіший терор окупанта, провів український народ в днях 10-го лютого 1946 р., 9-го лютого і 21-го грудня 1947 р. Бойкотуючи на заклик УГВР большевицькі вибори,

український народ не тільки здемаскував диктаторський, тоталітарно-терористичний, глибоко антидемократичний характер большевицького режиму, але і провів своє публічне масове голосування за УГВР та її Генеральний Секретаріат — за свій Парламент і Уряд.

Таємно і непомітно для широкого загалу йде праця УГВР на Українських Землях під московсько-большевицькою окупацією. Про неї чує український народ лише вряди-годи, читаючи її звернення, заклики, постанови, тощо. Про неї чують бійці УПА і учасники збройного підпілля, коли в наказах Головного Командування УПА чують слова: «Рішенням УГВР від дня... нагороджений Золотим Хрестом Бойової Заслуги 1-ої кляси...». Про неї знає кожний, хто повторяв слова Присяги бійця УПА, складені на Великому Зборі УГВР. Про неї довідається, врешті, кожний, хто почув, що на Полі Слави, крім рядових бійців УПА і революціонерів збройного підпілля, загинули також члени УГВР: уродженець Волині Ростислав Волошин — Голова Великого Збору УГВР та уродженець Східних Українських Земель журналіст Йосип Позичанюк. Решта політичної праці УГВР з конспіративних причин покищо мусить бути закрита для ширшої громадськості.

Праця Закордонного Представництва УГВР проходить в іншій обстановці. Воно має можливість виступати відкрито і про нього знають широкі політичні і громадські кола в усьому світі. Заступаючи українську визвольну справу на міжнародному полі, Закордонне Представництво УГВР шле в українській справі від імені УГВР меморіяли, письма, протести. Закордонне Представництво УГВР об'єктивно інформує закордон про становище в Україні. За його посередництвом увесь світ є поінформований про те, що український народ не склав зброї, не скорився, а активно бореться за своє національне і соціальне визволення, що не хрущови, не гречухи та коротченки є виразниками справжніх прагнень українського народу, а УГВР та її Генеральний Секретаріат.

УГВР — Всенародне Представництво українського народу існує і діє. УГВР керує визвольною боротьбою українського народу, очолює її та репрезентує. УГВР веде український народ через усі труднощі боротьби до остаточної перемоги — до Української Самостійної Соборної Держави.